

Prvky konečného kompromisu týkající se části o energetice a změně klimatu návrhu závěrů ze zasedání Evropské rady konajícího se dne 11. a 12. prosince 2008 (viz 16864/08).
Prozatímní právní převod prvků kompromisu, s výhradou jejich změny.

RADA EVROPSKÉ UNIE Brusel 10. prosince 2008 (11.12)

(OR. en,fr)

17122/08

LIMITE

POLGEN 141

ENER 464

ENV 990

POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví

Příjemce: Delegation

Předmět: Energetika a změna klimatu - prvky konečného kompromisu

Delegation naleznou v příloze I prvky konečného kompromisu týkající se části o energetice a změně klimatu návrhu závěrů ze zasedání Evropské rady konajícího se dne 11. a 12. prosince 2008 (viz 16864/08). Na tyto prvky bude odkazovat bod 16 návrhu závěrů.

Přílohy II, III a IV představují prozatímní právní převod prvků kompromisu, s výhradou jejich změny.

PŘÍLOHA I

**ENERGETIKA / ZMĚNA KLIMATU
PRVKY KONEČNÉHO KOMPROMISU**

Výsledek intenzivních jednání, která probíhala v posledních týdnech, je zohledněn v konsolidovaných dokumentech 16723/08, 16736/08, 16958/08 a 16976/08 a doplňuje se o tyto prvky:

1) Průmyslová odvětví bez rizika přesouvání zdrojů emisí CO2

Podíl prodeje povolenek v dražbě by měl v roce 2020 dosáhnout 70 %, přičemž výchozí úroveň v roce 2013 je stanovena na 20 %.

2) Průmyslová odvětví s rizikem přesouvání zdrojů emisí CO2

Má se za to, že určité odvětví nebo pododvětví je vystaveno významnému riziku přesouvání zdrojů emisí CO2, pokud celková výše dodatečných přímých i nepřímých nákladů vyplývajících z uplatňování směrnice vede k nárůstu výrobních nákladů o více než 5 % hrubé přidané hodnoty tohoto odvětví nebo pododvětví a pokud je celková hodnota jeho vývozu a dovozu vydělena jeho celkovou výší obrátu a dovozu vyšší než 10 %.

Odchylně od předchozího se má rovněž za to, že významnému riziku přesouvání zdrojů emisí CO₂ je určité odvětví nebo pododvětví vystaveno tehdy, pokud celková výše dodatečných přímých i nepřímých nákladů vyplývajících z uplatňování směrnice vede k nárůstu výrobních nákladů o více než 30 % hrubé přidané hodnoty tohoto odvětví nebo pododvětví nebo pokud je celková hodnota jeho vývozu a dovozu vydělena jeho celkovou výší obratu a dovozu vyšší než 30 %.

Zařízením v odvětvích nebo pododvětvích s významným rizikem přesouvání zdrojů emisí CO₂ bude přiděleno [100] % povolenek zdarma ve výši referenční úrovně dle nejlepší dostupné technologie.

Komise bude analyzovat, jaké důsledky bude mít bezplatné poskytnutí dodatečných povolenek průmyslovým odvětvím s významným rizikem přesouvání zdrojů emisí CO₂ na rozdělení množství povolenek určených k dražbě mezi členské státy. Je třeba připomenout, že rozhodnutí o poskytování těchto povolenek bude vycházet z návrhu, který Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě v červnu roku 2010. Komise rovněž případně navrhne opatření, která budou vhodná zejména s ohledem na možné dopady v podobě přerozdělování.

3) Možné výjimky z uplatnění 100% prodeje povolenek v dražbě v odvětví elektřiny v roce 2013

V rámci výjimek bude činit podíl prodeje povolenek v dražbě nejméně 30 % v roce 2013 a postupně se bude zvyšovat na 100 % nejpozději v roce 2020 . Předpokládá se, že dva roky před ukončením každé z výjimek dojde k opětovnému přezkumu (tzv. "clause de rendez-vous").

4) Rozdělení povolenek

Celkové množství povolenek, které musí členské státy v letech 2013 až 2020 vydražit, se rozdělí takto:

- 88 % celkového množství povolenek, jež má být vydraženo, se mezi členské státy rozdělí v poměru odpovídajícím jejich podílu na ověřených emisích v rámci systému Společenství za rok 2005;
- 10 % celkového množství povolenek, jež má být vydraženo, se rozdělí mezi některé členské státy s cílem zajistit ve Společenství solidaritu a růst, čímž se zvýší množství povolenek, které tyto členské státy prodávají v dražbě na základě předchozí odrážky podle procentních hodnot stanovených v příloze IIa návrhu směrnice o systému obchodování s povolenkami na emise;
- 2 % celkového množství povolenek, jež má být vydraženo, se rozdělí mezi členské státy, které v roce 2005 dosáhly alespoň 20% snížení emisí skleníkových plynů ve srovnání s referenčním rokem stanoveným v Kjótském protokolu, a to v tomto poměru:
Členský stát Rozdělení 2 % povolenek

Bulharsko 15 %

ČR 4 %

Estonsko 6 %
Maďarsko 5 %
Lotyšsko 4 %
Litva 7 %
Polsko 27 %
Rumunsko 29 %
Slovensko 3 %

5) Oprava lineárního vývoje v členských státech, kterým je povoleno emise zvýšit (rozhodnutí o rozdělení úkolů)

Členským státům, kterým je povoleno v období 2005-2020 emise skleníkových plynů zvýšit, nebude uložena povinnost snížit v roce 2013 množství emisí na průměrnou roční výši za období 2008-2010.

Emise těchto států však v roce 2013 nepřesáhnou hodnotu, které by v uvedeném roce dosáhly, kdyby se emise od roku 2009 zvyšovaly lineárním způsobem.

6) Financování obnovitelných zdrojů energie a inovativních technologií pro zachycování a ukládání CO₂

Pro financování těchto projektů je k dispozici [150] milionů povolenek.

7) Mechanismus čistého rozvoje („Clean Development Mechanism“) a mechanismus společného provádění (rozhodnutí o rozdělení úkolů)

Maximální množství povolených kreditů v rámci jednoho členského státu činí 3 % ověřených emisí za rok 2005.

Členské státy, které si však na základě rozhodnutí o rozdělení úkolů stanovily cíl snížit emise alespoň o 5 %, budou moci využít dodatečné kredity ve výši 1 % svých ověřených emisí za rok 2005 na projekty v nejméně rozvinutých zemích a na menších rozvojových ostrovech, a to za předpokladu, že bude splněna jedna z těchto tří podmínek:

- * dojde ke zvýšení nákladů nejméně o 0,1 % HDP v důsledku rozdílu mezi cílem, který by si v souvislosti se snížením emisí tyto státy stanovily v případě, že by se řídily efektivností z hlediska nákladů, a cílem, který na sebe v uvedeném rozhodnutí skutečně vzaly;
- * více než 50 % celkových emisí, na něž se rozhodnutí o rozdělení úkolů vztahuje, představuje doprava;
- * cíl v oblasti obnovitelných zdrojů energie je vyšší než 30 %.

Příslušnými státy v tomto ohledu jsou Rakousko, Finsko, Dánsko, Itálie, Španělsko, Lucembursko, Portugalsko, Irsko, Slovinsko, Kypr a Švédsko.

8) Předběžné dobrovolné rozdělení části výnosů z dražeb

Evropská rada přijímá toto prohlášení:

"Evropská rada zdůrazňuje, že dosažení strategického cíle, kterým je omezit zvýšení průměrné globální teploty nejvýše o 2 stupně C oproti úrovni před průmyslovou revolucí, má zásadní význam. Zdůrazňuje, že v zájmu účinného řešení problémů spojených se změnou klimatu je třeba rozhodně a neprodleně jednat. K zajištění účinné, účelné a vyvážené reakce požadovaného rozsahu na problémy spojené se změnou klimatu budou rozhodující společná opatření na mezinárodní úrovni.

V této souvislosti přispěje dohoda o balíčku opatření v oblasti energetiky a klimatu významným způsobem k zajištění budoucnosti naší planety a posílí vedoucí úlohu Evropy v boji proti změně klimatu. Balíček opatření EU v oblasti klimatu a energetiky přispěje k úsilí Evropské unie o zajištění finančních prostředků pro opatření ke zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně, zejména prostřednictvím trhu s oxidem uhličitým v rámci širší mezinárodní dohody.

Evropská rada připomíná, že členské státy v souladu se svými příslušnými ústavními a rozpočtovými požadavky stanoví způsob použití výnosů z dražby povolenek v rámci systému EU pro obchodování s emisemi. Bere na vědomí jejich ochotu použít alespoň polovinu této částky na opatření ke snížení emisí skleníkových plynů a ke zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně, na opatření proti odlesňování, na opatření vedoucí k rozvoji obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a dalších technologií přispívajících k přechodu k bezpečnějšímu a udržitelnému nízkouhlíkovému hospodářství, mimo jiné prostřednictvím budování kapacit, převodu technologií, výzkumu a vývoje.

V návaznosti na mezinárodní dohodu o změně klimatu (Kodaň 2009) a v případě států, které si to budou přát, bude část této částky použita za účelem umožnění a financování opatření ke zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně v rozvojových zemích, které tuto dohodu ratifikují, zejména v nejméně rozvinutých zemích. Další kroky budou v tomto ohledu učiněny na zasedání Evropské rady na jaře roku 2009."

9) Další otázky

- základ pro rozdělení emisních práv

Základem pro přidělování emisních práv jednotlivým členským státům bude vyšší z těchto hodnot: hodnota za rok 2005 nebo průměr za roky 2005?2007.

- povolení překročit míru převodu v případě extrémních povětrnostních podmínek (rozhodnutí o rozdělení úkolů)

Členským státům je povoleno překročit roční strop emisí nejvýše o 5 %.

V letech 2013 a 2014 však bude moci členský stát požádat Komisi o zvýšení míry převodu, jestliže v něm nastanou extrémní povětrnostní podmínky vedoucí ke značnému zvýšení jeho emisí skleníkových plynů. Komise bude muset na základě informací poskytnutých tímto členským státem rozhodnout, zda mu bude tato výjimka poskytnuta či nikoli.

- uzavření jaderné elektrárny Ignalina

V souladu se smlouvou o přistoupení Litvy k Evropské unii ze dne 1. května 2004 bude jaderná elektrárna Ignalina na konci roku 2009 uzavřena. Jestliže se potvrdí, že uzavření této elektrárny povede k velmi podstatnému zvýšení emisí, bude moci Litva využít dodatečných emisních práv z rezervy pro nové účastníky trhu. Tato dodatečná emisní práva budou odpovídat rozdílu mezi ověřenými emisemi za období 2013-2015 na jedné straně a celkovým množstvím povolenek bezplatně přidělených zařízením Litvy a 3/8 aukčních práv za toto období na straně druhé. Tato práva se sníží o případný přebytek přidělených povolenek na základě ověřených emisí v období 2008-2012.

- energetická bezpečnost

V rámci své analýzy dopadu jednání směřujících k dosažení mezinárodní dohody o změně klimatu Komise zohlední dopad přesouvání zdrojů emisí CO₂ na energetickou bezpečnost členských států, zejména jestliže elektrické propojení se zbytkem Evropské unie nebude dostatečné. Komise bude moci přijmout v tomto ohledu vhodná opatření.

PŘÍLOHA II

Přesouvání zdrojů emisí CO₂ - článek 10a (směrnice o systému pro obchodování s povolenkami na emise)

7. S výhradou článku 10b bude množství bezplatně přidělovaných povolenek podle odstavců 3 až 6 tohoto článku v roce 2013 činit 80 % množství stanoveného v souladu s opatřeními uvedenými v odstavci 1 a poté se bude bezplatné přidělování každý rok [rovnoměrně] snižovat, až v roce 2020 bude bezplatně přiděleno 30%.

8. V roce 2013 a v každém následujícím roce až do roku 2020 se zařízením v odvětvích nebo pododvětvích s výrazným rizikem přesouvání zdrojů emisí CO₂ přidělují podle čl. 10a odst. 1 bezplatné povolenky ve výši [100] % množství určeného v souladu s odstavci 2 až 6.

Na přidělování povolenek uvedené v prvním pododstavci se vztahují opatření uvedená v článku 10b.

9. Odvětví nebo pododvětví uvedená v odstavci 8 určí Komise nejpozději do 31. prosince 2009 a poté každých 5 let, a to na základě kritérií uvedených v odstavcích 9a, 9b, 9c a 9d.

Komise může z vlastního podnětu, nebo na žádost členského státu každoročně zařadit na seznam uvedený v odstavci 8 určité odvětví nebo pododvětví, pokud lze v analytické zprávě prokázat, že toto odvětví nebo pododvětví následkem změny, jež má významný dopad na jeho činnost, splňuje níže uvedená kritéria.

Pro účely provádění tohoto článku Komise konzultuje členské státy, dotčená odvětví nebo pododvětví a další příslušné zúčastněné strany.

Tato opatření, jejichž účelem je změna jiných než podstatných prvků této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 23 odst. 3.

9a. Aby mohla Komise určit odvětví nebo pododvětví uvedená v odstavci 8, posoudí na úrovni Společenství, zda má dotčené odvětví nebo pododvětví na příslušném stupni možnost promítnout do cen produktů přímé náklady na potřebné povolenky a nepřímé náklady související se zvýšením cen elektrické energie v důsledku provádění této směrnice, aniž by utrpělo značnou ztrátu podílu na trhu ve prospěch zařízení nacházejících se mimo Společenství, která jsou z hlediska emisí CO₂ méně účinná. Tato posouzení budou vycházet z cen uhlíku podle posouzení dopadu ze strany Komise a údajů o obchodu, produkci a přidané hodnotě pro jednotlivá odvětví nebo pododvětví za tři poslední roky, pokud jsou tyto údaje k dispozici.

9b. Odvětví nebo pododvětví se považuje za vystavené výraznému riziku přesouvání zdrojů emisí CO₂, pokud:

a) celková výše dodatečných přímých a nepřímých nákladů vyplývajících z uplatňování této směrnice by vedla k podstatnému zvýšení výrobních nákladů vyjádřenému jako podíl na hrubé přidané hodnotě o nejméně 5 %; a

b) intenzita obchodu se státy mimo EU definovaná jako poměr mezi celkovou hodnotou vývozu do států mimo EU zvýšenou o hodnotu dovozu ze států mimo EU a celkovým objemem trhu pro Společenství (roční obrat spolu s celkovým dovozem) je vyšší než 10 %.

Bez ohledu první pododstavec se odvětví nebo pododvětví rovněž považuje za vystavené výraznému riziku přesouvání zdrojů emisí CO₂, pokud:

* celková výše dodatečných přímých a nepřímých nákladů vyplývajících z uplatňování této směrnice by vedla k obzvláště velkému zvýšení výrobních nákladů vyjádřenému jako podíl na hrubé přidané hodnotě o nejméně 30 %; nebo

* intenzita obchodu se státy mimo EU definovaná jako poměr mezi celkovou hodnotou vývozu do států mimo EU zvýšenou o hodnotu dovozu ze států mimo EU a celkovým objemem trhu pro Společenství (roční obrat spolu s celkovým dovozem) je vyšší než 30 %.

9c. Seznam odvětví nebo pododvětví s výrazným rizikem přesouvání zdrojů emisí CO₂ může být doplněn po dokončení kvalitativního hodnocení s přihlédnutím, pokud jsou k dispozici příslušné údaje, k těmto kritériím:

* zda mohou jednotlivá zařízení v dotčeném odvětví nebo pododvětví snížit úroveň emisí nebo spotřebu elektrické energie, například použitím nejúčinnějších technik, včetně případného zohlednění zvýšení výrobních nákladů, které mohou související investice vyžadovat;

* charakteristiky trhu (stávající a plánované), včetně pokud se vystavení trhu rizikům nebo míra růstu přímých i nepřímých nákladů blíží jedné z mezních hodnot uvedených v odst. 9b druhém pododstavci;

* ziskové marže jako potenciální ukazatel dlouhodobých investic nebo rozhodnutí o přemístění;

9d. Seznam odvětví nebo pododvětví s výrazným rizikem přesouvání zdrojů emisí CO₂ se stanoví po zohlednění skutečnosti, pokud jsou k dispozici příslušné údaje, zda třetí země, které mají rozhodující podíl na světové výrobě v odvětvích, která jsou považována za vystavená riziku přesouvání zdrojů emisí CO₂, jsou pevně odhodlány snižovat emise skleníkových plynů v dotyčných odvětvích ve stejném časovém rozmezí a rozsahu jako EU, a zda je účinnost zařízení umístěných v těchto zemích srovnatelná s účinností zařízení EU, pokud jde o emise CO₂.

PŘÍLOHA III

Návrh ustanovení o přezkumu - dopad v podobě přerozdělení - přesouvání zdrojů emisí CO₂ - čl. 10 odst. 2 (směrnice o systému obchodování s emisemi)

Doplňuje se tento odstavec:

Nejpozději do 31. března 2011 Komise posoudí, zda rozhodnutí o podílech povolenek bezplatně přidělených odvětvím a pododvětvím v souladu s článkem 10b, včetně účinku stanovení předpokládaných referenčních hodnot podle čl. 10a odst. 1a, může mít významný dopad na množství povolenek, které mají členské státy vydražit v souladu s čl. 10 odst. 2b, v porovnání se scénářem s uplatněním plné dražby ve všech odvětvích v roce 2020. Komise může předložit příslušné návrhy Evropskému parlamentu a Radě, přičemž zohlední jejich možný účinek na rozdělování.

PŘÍLOHA IV

Odchytky v odvětví energetiky - článek 10c (směrnice o systému obchodování s emisemi)

Článek 10c: Možnost přechodného přidělování bezplatných povolenek v souvislosti s modernizací postupů výroby elektrické energie.

1. Odchylně od čl. 10a odst. 1 až 4 mohou členské státy přechodně přidělovat bezplatné povolenky zařízením, která jsou k 31. prosinci 2008 v provozu za účelem výroby elektrické energie, pokud je splněna jedna z těchto podmínek:

* vnitrostátní elektrická síť nebyla v roce 2007 přímo ani nepřímo napojena na soustavu vzájemně propojených sítí provozovanou Unií pro koordinaci přenosu elektřiny (UCTE);

* nebo pokud vnitrostátní elektrická síť byla v roce 2007 přímo nebo nepřímo napojena na síť provozovanou Unií pro koordinaci přenosu elektřiny (UCTE) pouze prostřednictvím jedné linky o kapacitě nižší než 400 MW;

* nebo pokud v roce 2006 zde bylo více než 30 % elektřiny vyrobeno z pevných fosilních paliv a v roce 2006 zde hrubý domácí produkt na obyvatele vyjádřený v tržních cenách nepřesáhl 50 % průměrného hrubého domácího produktu na obyvatele EU.

Příslušný členský stát předloží Komisi národní plán týkající se investic do modernizace infrastruktury a do čistých technologií, diverzifikace skladby zdrojů energie a energetických dodávek v hodnotě odpovídající alespoň tržní hodnotě bezplatných povolenek, ustanovení o dohledu nad prováděním plánovaných investic a jejich prosazování. Každoročně předloží Komisi zprávu o investicích do modernizace infrastruktury a čistých technologií. Investice provedené v období od vstupu této směrnice v platnost lze pro tento účel zohlednit.

2. Množství přechodně přidělených bezplatných povolenek se odečte od množství povolenek, které by jinak příslušný členský stát vydražil podle čl. 10 odst. 2. V roce 2013 nepřesáhne celkové množství přechodně přidělených bezplatných povolenek 70 % průměrných ročních ověřených emisí za období 2005-2007 od těchto provozovatelů za objem odpovídající hrubé konečné vnitrostátní spotřebě podle ověřených emisí příslušného členského státu za období 2005-2007, přičemž toto množství se pak bude rovnoměrně snižovat, až v roce 2020 nebudou bezplatně přiděleny žádné povolenky. U členských států, které se neúčastnily systému Společenství v roce 2005, se jejich podíl vypočítá použitím ověřených emisí systému Společenství těchto států v rámci tohoto systému za rok 2007.

Příslušné členské státy mohou stanovit, že povolenky přidělené podle tohoto článku smí provozovatel dotčeného zařízení použít pouze k vyřazení povolenek podle čl. 12 odst. 3 v souvislosti s emisemi tohoto zařízení během roku, pro něž jsou povolenky přiděleny.

3. Přidělování povolenek provozovatelům se zakládá na přidělování na základě ověřených emisí za období 2005-2007 nebo na předpokládané referenční hodnotě pro účinnost vycházející z váženého průměru hladiny emisí nejúčinnější výroby elektřiny z hlediska skleníkových plynů v rámci systému Společenství pro zařízení využívající různá paliva. Váhy mohou odrážet podíly různých paliv při výrobě elektřiny v příslušném členském státě. Komise postupem podle čl. [23 odst. 2] poskytne pokyny, které zajistí, aby tato metoda přidělování povolenek nepatříčně nenarušila hospodářskou soutěž a aby minimalizovala negativní dopady na podněty ke snižování emisí.

4. Každý členský stát uplatňující tento článek požaduje od výrobců elektřiny a provozovatelů sítí, kteří z něj mají prospěch, aby každých 12 měsíců podávali zprávy o provádění investic uvedených ve národním plánu, informují o tom Komisi a obdržené zprávy zveřejní.

5. Každý členský stát, který hodlá přidělit povolenky na základě uvedeného článku, předloží Komisi do 30. září 2011 žádost obsahující navrhovanou metodiku přidělování povolenek a jednotlivé případy přidělení. Tato žádost obsahuje:

- a) důkaz o tom, že členský stát spadá alespoň do jedné z kategorií uvedených v odstavci 1;
- b) seznam zařízení, kterých se žádost týká, a množství povolenek, které má být každému z nich přiděleno podle odstavce 3 a pokynů Komise;
- c) národní plán uvedený v odstavci 1 druhé odrážce;
- d) ustanovení týkající se dohledu nad prováděním plánovaných investic a jejich prosazování v souladu s národním plánem;
- e) informace prokazující, že přidělování povolenek nepatříčně nenarušuje hospodářskou soutěž.

6. Komise žádost posoudí na základě kritérií uvedených v odstavci 5 a může žádost zamítnout do 6 měsíců ode dne, kdy obdrží všechny příslušné informace.

7. Dva roky před koncem období, během něhož může členský stát přechodně přidělovat bezplatné povolenky zařízením, která jsou v provozu k 31. prosinci 2008 za účelem výroby elektrické energie, posoudí Komise pokrok učiněný při provádění národního akčního plánu. Pokud Komise na žádost dotčeného členského státu usoudí, že je třeba případně toto období prodloužit, může Evropskému parlamentu a Radě předložit příslušné návrhy, včetně podmínek, které bude v případě prodloužení tohoto období třeba splnit.